

Hej alla ni med intresse för Nysta och civilsamhällets roll i samhället,

Vi skriver till er för att summera vårens arbete och blicka framåt mot valet i september och en ny mandatperiod i svensk politik.

Den 10 maj träffades ett 40-tal personer för en uppföljning av Nysta-arbetet. Var står vi med förslagen från rapporten? Vad ska vi fokusera på framöver? På Nystas webbplats finns [en artikel](#) som refererar delar av mötet.

Bifogat detta mejl finner ni även en presentation där några av de punkter som Nystakonstellationen har arbetat med under det senaste året sammanfattas, tillsammans med status på hur långt vi har kommit i vårt arbete kring respektive fråga.

Idéburen välfärd och IOP

Äntligen har propositionen om idéburen välfärd kommit och beslutats i riksdagen. Många av de organisationer som har varit engagerade i Nysta har arbetat intensivt med denna fråga. Samarbetet mellan Famna och Studieförbunden har varit viktigt för att ta arbetet i mål. Från 1 januari 2023 gäller nya regler som möjliggör för kommuner och regioner att rikta upphandlingar och valfrihetssystem till idéburna aktörer. Vidare införs en definition av vad en idéburen aktör är och möjligheten för dessa att lista sig i ett register som föreslås hanteras av Kammarkollegiet. Läs mer på [Famnas webbplats](#).

Tyvärr blev det inte någon lag om IOP. Regeringens motivering är att det inte behövs någon lag, för att det fungerar ändå. Vi säger: Upp till bevis! Fremia och Famna har tagit [ett gemensamt initiativ](#) för att få fler kommuner att samarbeta med civilsamhället och idéburna aktörer i mottagandet av ukrainska flyktingar. Det består av en skrivelse som har gått ut till Sveriges samtliga kommuner, och en exempelsamling av IOP:er att inspireras av. Vi hoppas att detta kan göra att fler får upp ögonen för möjligheterna med IOP.

Mycket talar för att det fortsatt finns anledning att arbeta för att det lagstiftas kring IOP. Det arbetet fortsätter till hösten.

Internmomsen

Den så kallade internmomsen är en evig civilsamhällesfråga. När vi samarbetar inom våra organisationer, som ofta består av olika organisationsnummer, förväntas vi betala moms på det samarbetet. Det kostar oss 100-tals miljoner om året i reda pengar och försämrar våra möjligheter att använda våra resurser på bästa sätt. Civos och Studieförbunden har arbetat hårt med frågan, i samarbete med bland andra Riksidrottsförbundet. Motioner i riksdagen har uppmuntrats, möten i riksdagen har hållits och till slut tillkännagav ett enigt skatteutskott att regeringen behöver ta bort internmomsen för civilsamhället. Glädjen var stor, men varade inte länge. Finansdepartementet är ovilliga att utreda frågan trots riksdagsbeslutet. Påverkansarbetet har fortsatt och flera politiker i skatteutskottet uttalar sig upprört och ett par talar om att kalla in ansvarig statssekreterare till utskottet. Altinget Civilsamhälle har skrivit [en artikel](#) (bakom betalvägg) om frågan.

Här vill vi även nämna NOD:s [lägesbild om moms- och skattefrågor](#) från mars i år. Rapporten samlar en rad bra argument kring internmomsen men beskriver även andra utmaningar som civilsamhället har med skatt och momsfrågor. Nu ser vi framemot NOD:s uppföljande rapport på området, som kommer att publiceras lagom till Almedalen.

Demokrativillkor

Även frågan om demokrativillkor i den statliga bidragsgivningen håller på att bli proposition, efter en lång rad utredningar. I Nysta-arbetet diskuterades frågor om tillit och relation mellan staten och civilsamhället; det var många som menade att synen på civilsamhällets organisationer inte längre

bara var i grunden positiv utan att det även fanns tecken på att civilsamhällets utrymme minskar och att organisationer även kan uppfattas som hot.

Många har varit engagerade i att svara på remisser om demokrativillkoren. Det senaste betänkandet [Rätt mottagare – Granskning och integritet \(SOU 2021:99\)](#) tar upp frågan om en gemensam stödfunktion som beslutsorganen/bidragsgivarna ska kunna luta sig mot för utredningar av befarade kopplingar till våldsbejakande extremism. I ett [gemensamt remissvar](#) mellan Civos, Famna, Forum, Fremia och Giva Sverige ifrågasätter vi ett antal av utredningens premisser. Bland annat hur begreppen "företrädare" och "kopplingar" ska förstås. Men kanske framför allt om de föreslagna åtgärderna står i proportion till problemet. Vi tror inte att de gör det, eftersom riskerna med demokrativillkoren är många. Vi har även fått en [debattartikel publicerad i Altinget](#) på temat.

Arbetsmarknad

Genom de möten som skedde i Nysta-arbetet på arbetsmarknadsområdet fördjupades relationen mellan Arbetsförmedlingen och civilsamhällets organisationer och särskilt Fremia. Efter flera workshops och diskussioner där en rad organisationer deltog, kunde [en nationell överenskommelse](#) för att motverka långtidsarbetslösheten undertecknas mellan Fremia och Arbetsförmedlingen. Målet är att stärka samverkan mellan Arbetsförmedlingen och idéburna aktörer och därigenom skapa förutsättningar så att personer som står långt ifrån arbetsmarknaden får ökade möjligheter till behovsanpassat stöd och kan övergå i arbete eller studier.

Almedalen

Under vintern diskuterade vi aktiviteter under Almedalsveckan i Nystastygruppen. Förutsättningarna för samarbetet kring tidigare års Ideella Trädgården hade förändrats och var inte längre ett möjligt alternativ. Kontakt togs med MUCF och en modell för samverkan skapades mellan myndigheten och bland andra Civos, Famna, Forum, Fremia och Giva Sverige. Namnet blev [Civilsamhällesarenan](#) som äger rum 4–5 juli.

I seminarierna kommer många Nystarelaterade frågor att diskuteras. Inte minst i den utfrågning som görs av riksdagspartierna på tisdagen 11.45–13.40. Som ett underlag för detta har vi gjort en genomgång av partiernas politik för civilsamhälle och idéburen välfärd. Den kommer att publiceras i anslutning till Almedalsveckan tillsammans med 15 Nystafrågor som vi har bitt partierna att svara på.

Coronakommissionen

Som vi vet ökade samhällets behov av insatser från civilsamhället under coronapandemin. Samtidigt drabbades många organisationer hårt av pandemin och fick inte heller del av statens stödåtgärder. I samband med att coronakommissionen lämnade sitt slutbetänkande i februari lanserades även civilsamhällets coronarapport [Pandemin och civilsamhället – konsekvenser, insatser och stödåtgärder](#). Rapporten var ett samarbete mellan Famna, Forum, Fremia och Giva Sverige.

Ukraina

Under våren gick vi från coronakris till krig. Många organisationer slängdes tillbaka till 2015 och behovet av flyktingmottagande i Sverige ökade. Men så klart också insatser i och runt Ukraina. Viljan att bidra med pengar och tid har varit enorm. Vi skickar med Giva Sveriges och Volontärbyråns senaste rapporter kring detta, [Tillit och fördom 2022](#) och [Volontärbarometern 2022](#).

Och allt annat

Jo, det har hänt mycket mer än det som vi skrivit om ovan. MR-institutet i Lund har till exempel invigts och flera civilsamhällespersoner sitter med i styrelsen – hurra! Och det finns fler positiva exempel.

Men nu tackar vi för uppmärksamheten och den här våren. Vi sätter fokus på Almedalen, valrörelse och inte minst ser vi fram emot att nya förtroendevalda tar plats i kommuner, regioner och riksdag till hösten. Vi har väldigt mycket att diskutera med dem för att civilsamhället ska ha så goda förutsättningar som möjligt att verka. Hör gärna av er om ni har inspel till vad vi bör fokusera på eller om ni själva vill hugga tag i en viss fråga.

Trevlig sommar!
Styrgruppen för Nysta:

[Charlotte Rydh](#), Giva Sverige

[David Samuelsson](#), Civos

[Maria Alsander](#), Forum

[Martin Ärnlov](#), Röda Korset

[Patrik Schröder](#), Fremia

[Ulrika Stuart Hamilton](#), Famna